

BEKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Barón
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
T. N. Sz. — 558

* Kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJKELET

1924-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában
Egész évre — — 320
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 80
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 16. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Sebat 16 * 1924 január 22 Kedd

Az önértékes Lipótváros

A pesti Lipótváros ez alkalommal úgy viselkedett, ahogy önértékes férfihez illik. Nem reméltük ezt a magatartást, de hogy így történt, nemcsak az idők örvendetes változásának kell tekintenünk, de annak is, hogy lassanként kezdenek átalakulni a magyarországi zsidók. Hosszu idők óta ez volt az első nyílt és gerinces megnyilatkozás. Nem von le az értékéből semmit, hogy csak negatívumokban és nem pozitívumokban mutatkozott meg a változás. A dolog tulajdonképpen ott kezdődik, hogy egy krózi gazdasági bécsi zsidó, a közismert Bosel bankár fejébe vette, hogy ő fogja megmenteni az osztrák tudományt és millárdokat adományozott a bécsi egyetem deficitjének fedezésére. A kis kampószerkesztés diákok most már nyugodtan folytathatják studiumaikat, az egyetemet immár nem fenyegeti semmi veszély. A derek Bosel gondoskodott róla, hogy ezentul anyagi gondoktól mentesen folytathassák üzemeiket a bécsi antiszemita diákok és a velük többé-kevésbé egy huron pendülő árja professzorok. Egész biztos, hogy Bosel bankár jól gondolta a dolgot, ő jót akart cselekedni s talán elsősorban a zsidó diákok helyzetét akarta fantasztikus adományával megkönnyíteni. Természetesen nem számolt vele, hogy a zsidó önértékesnek az a gettóból öröklött módja sohasem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, amint hogy a néhai Jaques Eliás bukaresti bankár jónéhányzor foroghatott meg sirjában, mióta nyolcszázmillió vagyonát ugyanilyen célra hagyományozta. A zsidó nagylelkűségnek ezen fejvesztett kitérési mindig céljukat tévesztik, mert valahogy a középkori „türelmi adóra” emlékeztetnek. Ha mindezeket a mesés összegeket valóban és közvetlenül zsidó célokra, a zsidó kultúra és zsidó nép alátámasztására fordítanák, bizonyára maradandóbb és dicőbb lenne a hatásuk, mint így.

Ugyátszik, ez a felismerés egyre jobban kezd tért hódítani a zsidóságban és nekünk kettőzött öröm, hogy a magyarországi zsidóságban is. Az osztrák kancellár mintájára, aki a bécsi főiskolák nyomorát a zsidókkal szánlatja, Budapesten is alakult gróf Apponyi Albert vezetésével egy bizottság, amelynek az a feladata, hogy a küzködő egyetemi intézmények részére társadalmi segítséget szerezzen. Miként Ausztriában, ez a bizottság is mindenekelőtt a magyarországi kereskedőkhöz, gyárosokhoz és bankárokhoz apellált. Ezek között pedig sajnos igen nagy számmal vannak zsidók, akiket szintén meg kell nyerni a numerus klauzuszos egyetem szánlatához. Nem tévedünk, ha feltételezzük, ez volt az oka, hogy a bizottság ügyvezető elnökének dr. Grósz Emil professzort választották meg. A magyarországi zsidókat azonban ezegyszer még e könnyekre fakasztó liberálisizmus sem hatotta meg. A bizottság első konferenciájáról a *nagyszámú meghívott zsidók tüntetően távolmaradtak*. Távolmaradásukat egyszerű és kézenfekvő okkal magyarázták: feszélyezve érzik magukat résztvenni egy olyan bizottságban, amely a magyarországi egyetemek szánlatát tüzte ki célul, ahonnan a numerus klauzusz segítségével fiaikat és leányaikat világgá üldözték. Grósz Emil tovább próbálkozik ugyan a zsidóknál és azzal igyekszik leszerelni őket, hogy ez az akció tulajdonképpen a jövőnek szól, amelyből ki kell kapcsolni minden politikát. A pesti zsidók azonban még nem adták be derekukat és egyelőre nem hajlandók a numerus klauzusz saját pénzükkal alátámasztani.

Két megnyugtató momentum emelkedik ki ebből az alapjában véve jelentéktelen eseményből. Az egyik: Magyarországon lehiggadtak már annyira az események, hogy a zsidóság végre nyíltan sikraszállhat elrabolt jogaiért és nem kell attól tartania, hogy legmagasabb helyről támogatott felelőtlen elemek torkára forrasztják a szót. A másik: a pesti zsidóság

végre letért a gyáva öntagadás útjáról és volt bátorsága a még mindig kiforratlan viszonyok ellenére férfiasan védelmére kelni megsértett ideáljainak. Ha ez a két momentum tovább fog fejlődni, ha a közviszonyok még jobban konszolidálódnak és a zsidók még önértékesebbek lesznek, egészen bizonyos, hogy rövidesen el fognak tűnni azok a középkori intézkedések, melyek a magyarországi zsidóság helyzetét olyan szegényletessé és méltatlanná teszik. A

zsidóság végül is le kell hogy vonja mindezen jelenségekből az egyetlen lehetséges következtetést. Minden anyagi és szellemi erőnkkel össze kell fognunk, hogy megmentsük ifjúságunk boldogulásának jövő lehetőségeit. Ebben a harcban a magunk erejére vagyunk utalva s ezért minden energiámmal, amit más célra fordítunk, nyomtalanul elvessz és hiányozni fog a mi küzdelmünkben. Legfőbb ideje, hogy a zsidó erők végre zsidó célokat szolgáljanak.

Az oroszán, a sakálók és az orrszarvu

Irtá David Lloyd George

Az „United Press Association” útján Lloyd Georgenak újabb cikke került a világsajtóba. A volt premier összes eddig megjelent cikkei közül ez a legharciasabb és olyan nyíltsággal tárgyalja az európai kérdéseket, amely a politikai életben eddig ismeretlen volt.

Ha az államférfiak Európát még a mi életünkben vágóhíddá akarják átváltoztatni, akkor a Quai d'Orsay urai helyes uton járnak. Poincaré rezsimje alatt a francia politika nagy lendülettel fektet neki, hogy egy kimerült, de még mindig hatalmas hetvenmillió népet a góg, a megalázás és a féktelen elnyomás igájával az örülttségbe hajszoljon. Nincs egyetlen nép sem, amely el tudná viselni a francia megszállás borzalmaival anélkül, hogy a felháborodása idővel ne fokozódna fel nyílt ki-robbanásra.

A fekete megszállócsapatok garázdálkodása, a mód, amellyel tiszteletreméltó polgárokat rákényszerítenek, hogy az atrikaik eltartásáról gondoskodjanak, annak a mozgalomnak a szubvencionálása és nyílt protezsztálása, amely a Rajna-vidéket ki akarja szakítani a birodalom testéből, a francia csapatok vérfürdői, amelyekkel az országuk megcsönkítése ellen védekező lakosság mozgalmait elnyomták, az az eljárás, amely a Ruhr-lakók tizeit kergette hontalanságba, az iparmágnásokkal való tárgyalások, a követelések maximuma, amelyek csak a munkaidő felemelése, vagy a munkabérek csökkentése esetén vihető keresztül és a hatalommal való visszaélések többi ezer neme minden képzelet felülmúl. Az a nép, amely mindezt hangtalanul tűrné, nem abból a fajtából való, amely kevéssel ezelőtt négy éven keresztül fegyverrel a kezében dacolt egy egész világ ellen és csak azért tette le a fegyvert, mert gyermekei éhenpusztultak.

A francia politika mintha csak biztosítani akarná, hogy a robbanás, ha bekövetkezik, tényleg elborítsa hullámaival az egész világot. Középeurópa szerte óriási hadseregeket szervez, felfegyverez és kiképezet. Ezek a hadseregek könnyen provokálják fegyvertelen szomszédaikat és így a konfliktusok özöne veti előre árnyékát. A háborúért a talpig fegyverben álló nagy hadseregek a felelősek. Ma újra lázasan szervezik az óriási hadseregeket, amelyek könnyen sodorhatják borzalmas háborúba a világot. A fegyvercsörgés és a katonai parádé mindig mámorító volt a népekre. Nincs bor, amelynek részegítőbb a gőze, mint a katonai fenhéjázás. És mi tapasztalatból tudjuk, hogy a kardcsörtetésétől megrészegült népek mennyire veszélyeztetik a békét. Mi lesz akkor, ha Európa minden nemzete mámoros lesz? Szegény Európa!

Középeurópa földje örök idők óta izzó kráter. A négy évig tartó irtózatos lávaömlés után már azt hitte mindenki, a rejtett tűzforrások, legalább e ny generáció élettartamára kiapadtak. De a franciák nem hagyják pihenni Európát. Démoni ravasz-sággal szítják a föld méhének tüzeit és azon mesterkednek, hogy újra lángokba borítsák az agyon-sanyargatott Európa földjét. Nem szeretek újra és újra visszatérni erre a témára, csak azért teszem most, mert meg vagyok győződve róla, hogy a francia politika könnyelműsége végső romlásba dönti a civilizációt.

A francia külügyminisztérium politikája egyformán jele a gyengeségnek és az értelmetlenségnek is. Elszomorító az, ha valamelyik férfi rá-tapos a legyőzött ellenségére. Még szomorubb, hogy a legyőzés diadala nem egyedül annak a

nemzetnek a bátorságát illeti meg, aki most rá-tapos ellenfelére, mert a győzelmet fegyvertársaival együtt csikarta ki. Most amikor már az ellenfél láncokba verve vonaglik, akkor tapos rá a győző, ami nemcsak becstelenség, de esztelen sport is. Mert a legyőzött nép nem lesz örökké fáradt, a méltatlan bánásmód egyszer csak ki-robbantja végsőkéig feszült elkeseredését és akkor Franciaország majd ráébred annak a tudatára, mit tett azzal, hogy a győzelem után eltaszította magától ama barátait, akik a szükség nagyjaiban mellé-szegődtek.

A francia államférfiak ezért néznek uj katonai kombinációk után. Ugyanaz a Franciaország, amely képtelen eleget tenni Angliával és Egyesült-Államokkal szemben fennálló kötelezettségeinek, tekintélyes összegeket hajszol fel, hogy felfegyverezhesse a kontinentális nemzeteket. Franciaország nem fizeti meg Angliának tartozásait, mert minden vagyonát Európa militarizálására fordítja, ami újabb terhet jelent az amúgy is erősen igénybe-vett angol adófizetők számára. Mit remélhetnek ettől a politikától?

Oroszország, Nagybritannia, Olaszország és az Egyesült-Államok helyett Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia és Románia áll majd a legközelebbi alkalomkor Franciaország oldalá mellé. Micsoda államférfiúi bölcsesség! Hiszen ha Németország és Franciaország között háborúba kerül a sor, Oroszország egyetlen szavával a négyzövet-séges közül hármát semlegesíti. És ha Oroszország semleges is marad, akkor sem akad egyetlen cseh, lengyel vagy román államférfi, aki csapatait egy Németország elleni invázió céljaira bocsátaná, hiszen jól tudja, hogy a másik oldalon óriási orosz csapatok fenyegetik a védtelenül hagyott határaikat. Oroszország vissza szeretné kaparintani Beszarabiát, Románia pedig nem akar lemondani róla. Lengyelországnak Vlnára. Galiciára és fehéroroszországi területeire kell gondolnia, mert Oroszország nem igen örül annak, hogy ezek a területek Lengyelország fennhatósága alá tartoznak. Mi volna a következménye annak, ha Lengyelország a francia vezérkar parancsára bevonultatná csapatait Németországba? Csapatának maradéka egy megkiseb-bedett hazába masírozna vissza. Ami pedig Csehszlovákiát illeti, a hárommillió német közé beékeltek csehek, akiknek déli határait hétmillió magyar fenyegeti, nem lesznek hajlandók csapataikat Franciaország kedvéért a bajor hegyekbe felvonultatni. Benes igen tevékeny államférfi, aki keresztül-kasul járja Európát és szívesen tesz nagyobb szíveségeket Franciaországnak, de a cseh nép nagy többsége józan, nem mámorosodott meg a fegyver csörgésétől és a századok küzdelme árán megszerzett függetlenségét nem teszi fel egyetlen kártyára.

Csehszlovákia földrajzi helyzete és nemzeti-ségi viszonyai is megkínálják azt, hogy békében éljen szomszédaival. Nem érdekük az, hogy a francia oroszánok sakáljainak szerepét vállalják magukra. Ha a német orrszarvu újra erőre kap, könnyen széjjelzaggathatja a sakálokat. Ezért fog-nak csödtől mondani ezek a katonai egyezmények, ha majd realizálni kell a kötött megállapodásokat. A francia államférfiak csak akkor fognak tudatára jutni annak, hogy elkönyvelmüsködtek azoknak a barátságnak, akik a megpróbáltatás nehéz napjaiban kitarítottak mellettük és cserébe csak árnyékokat szereztek, amelyek a háború első lehel-

alamint váltó-
gy raktár.

iselete
lagyári beren-
a.

Lloyd 1572

uk,

2 négyzetmé-
gyártmányával

se Cluj
Telefon 692

oda

üeket

p 300 lej
Rador

letétől köddé foszlanak. Szövetségeseinek segítségével szabadult meg Franciaország örökös szorongásától, amely több mint negyven évig béklyókat rakott fejlődésére, a szövetségeseinek segítségével szerezte vissza elvesztett területeit, száz és száz ezer négyszögmezföldnyi új gazdag gyarmathoz jutott és egyike lett Európa legnagyobb katonai hatalmának. A legvérmesebb francia államférfi legmerészebb álmaiban sem merete volna elképzelni ezt

a diadalt. A csehszlovákok, lengyelek, jugoszlávok és románok ugyanezzel a segítséggel szereztek meg önálló nemzeti életük létfeltételét. Menjen veszendőbe mind ez a sok ragyogó eredmény, csak azért, mert azokból az államférfiakból, akiknek kezében Európa sorsa van letéve, hiányzik a kellő bölcsesség, keblüket egészségtelen becsűvágy teszi, nemzeti és személyi hiúságuk pedig az egeket ostromolja. Ez it most a kérdés!

Páneurópa a béke, a szabadság és a jólét záloga

Az antiszemitizmus mesterségesen felkeltett ösztönökre vezethető vissza. Három végzetes katasztrófa felé rohan Európa. A Páneurópa-gondolat koncepciója. Coudenhove-Kalergi dr. két előadása

(Prága, január 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Prágában a német demokrata szabadságpárt meghívására dr. Coudenhove-Kalergi Richárd, az ismert nevű pacifista író és a Páneurópa gondolatának propagálója a Deutsches Haus-ban előadást tartott az antiszemitizmusról. Előadásában abból indult ki, hogy a zsidók helyzete a németek között tulajdonképpen ugyanolyan, mint a németeké a nagy világban: minden oldalról gyanúsítások és előítéletek alatt kell nyögniök. Ennek következtében a németek kötelessége, hogy a zsidókat a gyanúsításokkal szemben megvédjék.

Az újabbkori antiszemitizmus forrásait vizsgálva arra a következtetésre jut, hogy az nem faji gyűlölségre, hanem

mesterségesen felkeltett ösztönökre vezethető vissza.

Már a csecsemőt is antiszemita előítéletekben nevelik. A gyermek lelkét Krisztus üldözésének és keresztrefeszítésének elbeszélésével alakítják és befolyásolják. Az irigység, ami legtöbbször a konkurenciából fakad is, kedvez az antiszemita tendenciák kifejlődésének. Az antiszemitizmus vakon azonosítja a kapitalizmust a zsidósággal, holott a kapitalizmus tipikus képviselői Amerikának árja-trösztmágnásai. Sokaknál az antiszemitizmus nem más, mint törekvés arra, hogy önmagának mások lealacsonyítása révén magasabb helyzetet biztosítson.

A zsidóság szellemi alacsonyabbrendűségéről terjesztett elmélet a mesék birodalmába tartozik: a szellemi és kulturális minden ágában

egész sereg ragyogó zsidó nevet találunk a zsidók közül.

A zsidók iskolai műveltsége ősrégi generációba nyúlik vissza, míg a németeknél, ha visszamegyünk az ötödik generációra, már biztosan analfabétákra

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta MÉR AARON GOLDSCHMIDT (88)

Ez a barátságosság valami olyan rendkívül volt részére, hogy a gyöngédség ilyen megnyilvánulása mellett minden fájdalmát elfelejtette. Érezte, milyen nagyon tudná mind ezeket az embereket szeretni. Mikor a kertben tett rövid séta után Thórával visszajött, olyan volt, mint aki újraszületett, első ízben vette észre a szőlőindákat, akik a házfal hosszában kuszak föl és a lugasban terített teásasztalka olyan kedvesnek, hivatónak tűnt föl előtte, mintha még sohase látta volna.

Az ajtóban Matild néni jött elébe.

— Na, — mondotta az asszony, — hiszen már megint olyan friss, mint egy pulyka. Hála Istennek! Már attól félttem, hogy meg akar itt nekünk halni. Mi szegény flótások még azt se tudnók, hogyan kellessen magát eltemetnünk.

Milly hangosan fölkapogott és elment.

Igy hát a fegyverszünet megint véget ért. Jákob szinte szégyelte magát azokért az ellágyult érzésekért, melyek egy pillanatra erőt vettek rajta. Gyávassággal vádolta saját magát. Csak a béke után való vágy volt az, — mondotta magában, — aminek legtöbb része volt örömben, — ez láttatta csak a gyöngédséget, amivel körülvették.

— Gyöngébbnek mutattam magam, mint amilyen vagyok, csak azért, hogy gyöngédségüket élvezhessem! Oh, milyen mélyen megaláztak! Most már meg tudom érteni, hogyan súlyedhetett az én egész népem olyan mélyen rabigába, hogy gyalázatos szolgálékkal még meg is csókolták a kezét, mely arcába csapott!

Tizennegyedik fejezet

Torkig vagyok már a dologgal! — mon-

bukkanunk. Csak a határtalan könnyenhivés róhatja fel a zsidóknak a mai idők erkölcsi sivárságát. A válaszában nemcsak Juda, hanem Krisztus típusát is megtaláljuk a jelenkor zsidóságában. Szakadatlan nemzeti és felvilágosító munkára volna szükség, hogy a zsidókérdést maradéktalanul megoldáshoz juttassuk.

A nagy tetszéssel fogadott előadás után érdekes vita következett, amelyben sokan vettek részt, köztük a kampókereszes ifjak egyik vezetője, akit végezetül Kalergi kioktatott arra, hogy a kérdést csak tárgyi érvekkel és nem előítéletekkel lehet elintézni.

Dr. Coudenhove-Kalergi Richárd, aki a Páneurópa-propagandát szolgáló „Páneurópa-Unió“ propaganda osztályának az elnöke, Prágából Bécsbe utazott, ahol a „Politische Gesellschaft“ meghívására feltűnően tisztá meglátásokban gazdag és érdekes előadást tartott a Páneurópa-gondolatról.

— A mai Európa — mondotta — amelynek huszonöt állama internacionális anarchiában él egymás mellett, akarata nélkül, hogy észrevessék, három katasztrófa felé rohan. A három katasztrófa egyike egy megsemmisítő háború, amely a maga borzalmasságában épügy felül fogja mulni a világháborút, mint a világháború a porosz-francia háborút multa felül. A másik veszedelem az orosz henger, amely ma éppen úgy fenyegeti Európát, mint a szétbomló és anarchiába zúllott Macedónia Fülöp kormányzásának idején Hellast veszélyeztette. Végül a vámhatárok miatt a teljes

gazdasági összeomlás vár Európára,

amelynek következtében a tönkrement Európa végül is Amerika gazdasági kolóniájává alakul át.

Coudenhove szerint a fenyegető katasztrófák veszedelmét csak „Páneurópa“ hárihatja el, ami az európai kontinens összes demokrata államainak

dotta a nagykereskedő az ebédnél. — Békét akarok a házban! — Szegény kislány, — tette még hozzá, Thórához fordult és megsimogatta arcát. — Neked sincsen valami tulságosan boldog menyasszonyságod.

Thóra sirva fakadt.

— Hát így nem maradhat tovább! — folytatta a nagykereskedő bosszusan. — Valaminek meg kell változnia. Azt hittem, hogy jó lesz ha kijövünk ide. De itt is minden a régiben maradt. Ha Bendixen nem fog tisztességesen viselkedni, hát akkor komolyan fogok beszélni a fejével. Ha valami igaztalanság történik vele, pártját fogom fogni, de békét akarok már egyszer a házban!

A néni vette át a szót.

— Ha valaminek meg kell itten változni, — mondotta — akkor ez csak abban állhat, hogy vagy Bendixen kikeresztelkedik, vagy pedig — mi mindannyian zsidókká leszünk.

A nagykereskedő elpirult egész a haja tövéig. De erőt vett magán és azt mondta:

— Remélni kívánom, hogy tisztelt sógor-asszonyomnak nem lesz oka megbánni azt a hitbuzgóságot, amelyet ebben az ügyben tanúsított. Ha azonban nincs ellene kifogása, akkor családom belső ügyeit mégis csak magam kívánom szabályozni.

Ezekkel a szavakkal fölállott és elhagyta a szobát.

Matild néni egy teljes óra hosszáig ült némán a helyén. Akkor aztán nővérehez fordult és így szólt:

— Ez nagyjából ugye annyit jelent, hogy szives jogomban áll távozni a házból? Tehát már odáig értet a dolog, hogy szakadások történhetnek a családban.

— Azonban azt kijelenthetem neked, — kiáltott és föl pattant a székről — azt kijelent-

politikai és a gazdasági csatlakozását jelenti. A páneurópai gondolat tartalmazta meg: „Az európai megsemmisítő háborút csak páneurópai döntőbírói szerződés akadályozhatja meg, az orosz hegemoniának útját csak a páneurópai defenzív szövetség állhatja el, Európa gazdasági összeomlását pedig csak az európai vámunió hárihatja el. A döntőbírói szerződés biztosítja a békét, a defenzív szövetség a szabadságot, a vámunió pedig a gazdasági jólétet. Coudenhove elgondolásában Oroszországot és Angliát minden támadó tendencia nélkül kizárja az Unióból, míg az európai államok gyarmatainak helyét juttat, ezek látnák el nyeresztermékekkel Európát.

Ha Páneurópa már megalakult,

mint egyenjogú világhatalom szövetséget köthet Amerikával, Angliával, Oroszországgal és Keletáziával.

A szövetségben senki sem félhet idegen beavatkozástól. Az európai krízis megoldásának ez az egyetlen módja.

Páneurópa megvalósításának harcában a felvilágosítás és a propaganda fegyverei jutnak szerephez. A nemzetek, vallások és pártok közötti különbségeknek el kell tűnniök, vagy legalább is vissza kell húzódnok, mert először fel kell építeni a házat és csak aztán kerülhet a sor a tapétákra. Páneurópa megvalósítása nem utópia, mert sem földrajzi, sem gazdasági, sem pszichológiai törvény nem állja útját.

— Páneurópa — fejezte a szavait az előadó — csak az európaiak akarata szabotálhatja el, vagy teremtheti meg.

Érdekes, hogy Coudenhove előadásában hallgatóit nem a szokásos uraim és hölgyeim megszólítással üdvözölte, „európaiak és európai hölgyek“ megszólítással tüntette ki őket, hogy így is demonstrálja a mult és jövő közötti különbséget.

— Csehszlovák csődstatistika az elmúlt évről. Pozsonyból jelentik: Decemberben Csehszlovákiában 47 csődött jelentettek (Csehországban 30, Morvaországban és Sziléziában 12, Szlovénzkón 4 és Ruszinszkón 1). A felderített aktívák értéke 2-3 millió koronára, a passzívák 4-7 millió koronára rugnak. Ugyancsak ebben a hónapban 192 egyezségi eljárást indítottak meg (Csehországban 95, Morvaországban és Sziléziában 43, Szlovénzkón 30 és Ruszinszkón 4). A felderített aktívák értéke 61-8 millió korona, a passzíváké 99-2 millió korona. Az egész esztendőben a köztársaság területén 2875 egyezségi eljárást indítottak meg 699 millió korona értékű aktívával 1405 millió korona értékű passzívával szemben.

hetem neked Thóra, hogy nem engedem magam a völegényedtől kiturni! Azért is maradok! Maradni fogok addig, amíg az apád és a szerelmesed karon nem fognak és ki nem dobnak az ajtón! Akkor aztán nem bánom, hozzámehetsz ahhoz a zsidóhoz. Akkor megtettem a magam kötelességét!

E kitérés után hosszú szünet következett. Matild néni zsebkendőjét arcára szoritotta, úgy sirt. A többiek lesütött szemmel ültek, mind egyike a saját gondolataiba merült el.

— Eppen jön! — mondotta Milly és ki-mutatott az ablakon.

— Eredj, Thóra, fogadd te őt. Nem érdemli meg, hogy bejöhessen, — mondotta Fangelné. és nővérehez szegődött.

Jákob már több napja nem volt náluk és így Thóra után való vágyakozása erősebb lett benne, mint a család iránt érzett félelemmel kevert ellenszenv. Azonkívül még valami más is hajtotta, valami megbánásféle, valami benső nyugtalanság, mintha valami igazságtalanságot szándékozna Thórával szemben elkövetni azzal, hogy el fog menni arra a zsidó menyegzőre, melyet ma este fognak megtartani. Attól a pillanattól kezdve, hogy a samesz¹⁾ benyitott hozzá és az ősi formulával: „elvárjuk a chupához²⁾“ és étkezéshez! — meghívta őt, valami legyőzhetetlen vágyakozás vett rajta erőt, olyan szerű, mint a honvágy. Hogy eljárását mentegesse, egyre mondogatta magában: hiszen énnekem sincsen kifogásom az ellen, hogy Thóra keresztény istentiszteletre járjon, — és neki még meg van a családja is. De mim van nekem?

¹⁾ Községi szolga.

²⁾ Chupa: menyegző, szószerinti értelemben: menyegző, baldachin. A zsidó házasságkötésnél a völegény és menyasszony diszes baldachin alatt áll.

tól.) Több iz
met Lejisz
delkezésére
mellett a né
ben Erdély
kenységet f
erdélyrészi
hogy hat év
mellyel az u
asztán a jeru
sárolhasson
váltási össze
s csak egy
kiveszi a ma

Az en

Keren Kajer
Nagyenyeden
gató elnökle
értekezletet
intenzívebb
gyűlésnek is
megalakítja a
Genard Nő
Klein Irén.
nak, melynek
kartell közp
enyedre utaz
elnevezéssel
melynek eln
Kajemet-bizt
csoport Kere

Déva,

ahová még
Szászváros za
ügyvezető al
egylet is vá
segítségére
ügyeit dr. I
a Jehudit
rendszerével
teni. Hatalm
az Aviva-cso
mann Rózi
Ilonka vezet
csak a perse
az alkalmi g
fogják lebom
ren Kajemet
melyben Pol
jemet biztos
arra a lelke
magáévá tet
hittközség me
adományozás
Dezső kapot
ren Kajemet
dekében köz
Vass Gyula

Rottm
akció egyelő
tani Aviva
íritését. Lu
Gyulanének
külö Aviva,
teni a Kere
hétfőn este
kulturstély
A táviratlag
res működés
szintén a P
gyűlés eredt

A kö
ponti Keren
lességében
helyicsoport
utasításokat
sában és kö
aranyu puri
Kajemet jav
*****

* A f
bogás, étvág
rossz szájj
maznak, a
emésztés ut
ható minden

Báliruhákat minden árnyalatban fest, tisztít Czink

Meg kell váltani az erdélyi falu földjét Palesztinában

Országos propaganda-akciót indított a Keren Kajemet. Másfélmillió lejnek kell begyűlnie ebben az évben. A zsilvölgyi zsidóság vállalja a nagy feladatokat

(Kolozsvár, jan. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több ízben megírtuk, hogy a Keren Kajemet Lejiszrael a feltétellel bocsátotta rendelkezésére az erdélyi zsidó kolóniának Rub-el Nasra mellett a négyezer dunam földet, ha ennek ellenében Erdély zsidósága sokszorosan fokozottabb tevékenységet fog kifejteni az Alap érdekében. Az erdélyrészi Keren Kajemet-iroda kötelezte magát, hogy hat éven belül előteremti azt az összeget, mellyel az új kolónia földjét megválthatja, hogy aztán a jeruzsálemi központ újabb területeket vásárolhasson Palesztinában. Ebből a hatalmas megváltási összegből másfélmillió lej jut erre az évre s csak úgy gyűlhet össze, ha minden erdélyi zsidó kivieszi a maga részét a felemelt hozzájárulásból.

Az erdélyi kolónia megváltási akcióját a Keren Kajemet kolozsvári irodájának megbízottai Nagyenyeden kezdték meg. Marton Béla bankigazgató elnökle a központi kiküldöttek népes értekezletet hívtak egybe, melyen megbeszélték az intenzívebb Keren Kajemet-munka módzatait. A gyűlésnek is beillő értekezlet kimondotta, hogy megalakítja a nagyenyedi Avivat, melynek vezetője Genard Nóra lesz, Keren Kajemet-biztosa pedig Klein Irén. Egyelőre még nincs neve az új Avivának, melynek végleges megszervezésére az Aviva-kartell központjának egyik tagja legközelebb Nagyenyedre utazik. A nagyszerű gyűlésen „Hebrónia” elnevezéssel megalakult a helyi Hitchabrut is, melynek elnöke Schwimmer Nándor tanító, Keren Kajemet-biztosa pedig Izrael Lipót, aki a helyi csoport Keren Kajemet-ügyeit is vezetni fogja.

Déva, Hátszeg és Petrozsény érintésével, ahová még visszatérnek, a központ delegátusai Szászváros zsidóságát keresték fel. Goldmann Samuné ügyvezető alelnökön indítványára a „Jehudit” nőegylet is vállalta, hogy minden erkölcsi súlyával segítségére lesz a Keren Kajemetnek, melynek ügyeit dr. Löwenstein Lajosné fogja vezetni, míg a Jehudit többi tagjai az adománykönyvesek rendszerével főleg olajja-adományokat fognak gyűjteni. Hatalmas részt követelt magának a munkából az Aviva-csoport: a Ruth, melynek elnöknője Goldmann Rózi és az Aviva-Rachel, mely Liebermann Ilonka vezetése alatt működik. A két Aviva nemcsak a perselyeket fogja elhelyezni és kiüríteni, de az alkalmi gyűjtéseket is a Rachel és Ruth tagjai fogják lebonyolítani. Sokat vár az Erdélyrészi Keren Kajemet-iroda a most megalakult Barissziától, melyben Pollák Rudolt fogja ellátni a Keren Kajemet biztos sokágu és fontos teendőit. Jellemző arra a lelkesedésre, mellyel a szászvárosi zsidóság magáévá tette az erdélyi kolónia ügyét, hogy a hitközség megengedte a Tóra előtt való templomi adományozást, melynek nyilvántartására Weisz Dezső kapott megbízást. Az egyes alakulatok Keren Kajemet-biztosai az eredményesebb munka érdekében közös bizottságba tömörültek, melynek Vass Gyula került az élére.

Rottmann megbízott távollétében a hátszegi akció egyelőre csak arra szorítkozott, hogy az ottani Aviva vállalta a Keren Kajemet-perselyek kiürítését. Lupényban önkéntes segítsége lesz Schön Gyulának a Róth Alice elnöksége alatt megalakuló Aviva, mely hatékonyan meg fogja könnyíteni a Keren Kajemet biztos munkáját. Orsován hétfőn este a hitközség hivatalos részvételével nagy kulturerővel rendeztek a Keren Kajemet javára. A táviratilag meghívott központi kiküldöttek sikeres működésére legközelebb visszatérünk még, ugyancsak a Petrozsényben tartott grandiózus hatású gyűlés eredményeivel is fogunk még foglalkozni.

A közeledő Purim alkalmából akarja a központi Keren Kajemet-iroda megindítani teljes szélességében a kolónia-megváltási akciót. Minden helyi csoport és Keren Kajemet-biztos megfelelő utasításokat fog kapni, hogy Erdély minden városában és községében, ahol zsidók laknak, nagyarányú purimi estélyeket kell rendezni a Keren Kajemet javára.

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, téher nyelv, rossz szájíz oly esetekben, melyek dugulástól származnak, a „Koprol” egy pasztillája kitisztítja az emésztés útjait és elhárítja a vértöndülést. Kapható minden gyógyszerárban.

Kitört az angol vasutassztrájk

A sztrájk hatása a munkáspárt kormányalakítási esélyeire. Heves támadás az alsóházban Bonar Law ellen

(London, január 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Henderson minden közbenjárása ellenére az angol mozdonyvezetők és fűtők beszüntették a munkát. Politikai körökben a vasutassztrájk kitörését a munkáspárt súlyos erkölcsi vereségének tekintik. A sztrájk megrendíti az angol közvéleménynek a munkáspárt iránti bizalmát. Hivatalos jelentés szerint a vasutassztrájk vasárnap éjjélkor kezdődött. Részleteket eddig még nem ismernek. A forgalom igen korlátozott, az élelmiszerszállítványokat előnyben részesítik.

Az alsóházban Thomas munkáspárti bírálta a Bonar Law-kormány eljárását a jóvá-tételi kérdésben. Szemére veti Franciaországnak, hogy kölcsönöket nyújt a kisantantnak, míg Anglia kifizeti helyette adósságait az Egyesült-Államoknak. Franciaország oly uton

halad, amely a romlás felé vezet. Nem hive a szakításnak, vagy egy háborúnak Franciaországgal, azonban meg kell állapítani, nem is meglepő, ha Franciaország lekicsinylőleg bánik az angol kormányval, mely igen ingadozó politikát követ.

Az igazságügyminiszter válaszában kifejtette, Bonar Law annak idején közölte Franciaországgal, hogy helyteleníti a Ruhr-vidék megszállását és nem garantálhatja a két ország közötti barátságos viszony fenmaradását, ha a francia kormány folytatja politikáját. A miniszter kérdezi, mit tett volna Thomas ennél többet, mert ha a munkáspárt minden háború ellen van, nincs joga a kormányt vádolnia, ha nem követett olyan magatartást, amely elkerülhetetlenül háborúra vezetett volna.

Kilenc bombarejtegetőt letartóztattak Budapesten

Bethlen szigorú utasítást küldött Londonból. Eskütt Lajost megint letartóztatták. Kik írják alá az ébredők plakátját? A héten befejeződnek a magyar kölcsöntárgyalások

(Budapest, jan. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népszövetségi magyarügyi albizottsága szombaton végleg elfogadta az első és a második kölcsönjegyzőkönyvet. Már csak a jóvá-tételi kérdésben és a kölcsön amortizációja dolgában tárgyal az albizottság, melynek döntése a magyar kölcsön szempontjából minden irányban végérvényes. A jóvá-tételi bizottság február elején ül össze Párisban, hogy tárgyalja a magyar kölcsönrel összefüggő kérdéseket, valamint a zálogjogok telfüggesztésében határozon.

Budapest, január 21. Bethlen miniszterelnök erélyes utasítást küldött Londonból, hogy a fegyverrejtegetőkkel szemben

a legszigorubbann kell lefolytatni az eljárást.

A fegyverrejtegetők ellen a rendőrség befejezte a nyomozást. Százhatvanhét kézigrántot, nyolcvan fegyvert, százötven szuronyt, hatvanezer töltényt, több gépfegyverszalagot és tizennyolc dinamitpatront találtak. Őrizetbe vették Gyallai Mihály tanárt, az ÉME tisztviselőjét, Banovszky Jánost, akinek diák-koreszmája van a József-utcában. Klotz János egyetemi hallgatót, Landherr Jenő kertészt, Landherr Sándor diákot, Pagota Mihályt, a Mefhoz tisztviselőjét, Kis Ede orvost, Hausinger Jánost, az ÉME háziszolgáját, Mayer Ervin egyetemi hallgatót. A vidéken is megkezdtek a fegyverek összeszedését.

Budapest, január 21. Eskütt Lajost, a kivitel panamáiról hírhedt volt miniszteri titkár a rendőrség szombaton újból letartóztatta. Eskütt kijelentette, ha ügyében nem interveniálnak, három héten keresztül tolyton jegyzőkönyvbe fogja diktálni részletes vallomását, ügyének eddig titokban tartott hátteréről.

Eskütt ellen nem régi ügyeinek újból való felvételére indult meg a nyomozás, hanem rágalmaszást és zsarolásért. Súlyos vádakkal illetett ugyanis több előkelő közfunkcionáriust és azzal

fenyegetőzött, hogy adatait a nyilvánosságra hozza.

Budapest, január 21. Az ébredők Klebelsberg elleni plakátjának aláírói ellen Nagy Emil igazságügyi miniszter felhatalmazására megindult a bünvádi eljárás. A főtárgyalást február nyolcadikán fogják megtartani. Eljárást indítottak Balogh Ferenc nyugalmazott államtitkár, Benárd Ágoston nyugalmazott miniszter, Buday Dezső és Csilléry András képviselők, Darányi Ferenc miniszteri osztálytanácsos, Héjjas Iván, Horváth Géza miniszteri tanácsos, Prónay, Sármezey Endre kormánytörténész, Zilahy Kiss Jenő volt alpolgármester és ifj. Zimmer Ferenc nagykereskedő ellen. Az aláírók közül, akik köztisztviselők, már korábban megindult a fegyelmi és mint ismeretes, Zilahy Kiss alpolgármestert fel is függesztették.

Soltész és Gál végigfosztogatták Bukarestet és Kolozsvárt

Soltész romantikus pályafutása. Három betörés egy éjszaka. A dohányüzemek réme. Bukarest és Kolozsvár között. Bukarestbe vitték a két betörőt

(Kolozsvár, január 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A régi rablóvilág romantikája, Páris rettenthetetlen apacsainak történeti jutnak eszünkbe, ha a kolozsvári rendőrség négy napos nyomozásának aktáit átnézzük. A bűn a maga meztelen irtózatosságában, a l'art pour l'art bűnözés kacag ránk ezekben a tulajdonképpen rideg rendőri aktákból és két ember bűnőktől átítatott lelke kigunyolja ezt a szót, hogy ember.

Megírta már az Uj Kelet, hogy Soltész Ádámot és Gál Janit, ezt a két több országban körözött betörőt, az utóbbi hónapok legtöbb betörésének elkövetőit elfogták. Csütörtök déltől vasárnap délig egyfolytában történt ennek a két betörőnek a kihallgatása és a kihallgatás során kiderült, hogy a most elkövetett és eddig ki nem nyomozott betörések legnagyobb része Soltész Ádám és Gál Jani szakavatott kezét dicsérik.

Virág és szerelem

Soltész Ádámot 1919-ben kicsapták a gimnáziumból. A könnyelmű, léha fiu nem nagyon törődött azzal, hogy tanulmányait nem folytathatja, beállt kertésznek. A virágokkal való munkálkodása közben ért meg meg a lelke a bűnökre. Amikor Bukarestbe ment egy nagy kertésztelepre, megismerkedett egy virágárusleánnyal, aki iránt heves szerelemre gyulladt. Ezt a fiatal, ártatlan teremtet, akit Bukarestben jól ismertek, mert hiszen minden mulatóban látták, amint szerényen

kinálgatta illatos portékáját, hogy a megkeresett banikból a maga és özvegy édesanyja életét biztosítsa, ezt a szerencsétlen, fiatal leányt Soltész Ádám, a szép fiu elcsábította. A lány is szerette Soltészt fiatal életének első nagy szerelmével és ez a lángoló szerelem felébresztette az egyszerű kertészinasban a gavallért. Ugy érezte, hogy aki az ő szerelmét bírja, nem járhat rongyokba és nem árulhat kis haszonért virágokat. Soltész Ádám tízezer lejjel meglopta gazdáját, megszökött, álnév alatt eltűnt Bukarest éjszakájának dzsungeljében. Rövid ideig tartott az idillikus élet, a pénz elfogyott, vele együtt eltűnt Soltész Ádám szerelme és egy napon szerelmesétől bucsút sem vett, felült a vonatra és visszajött Kolozsvárra. Itt néhány kisebb betörést követett el, azonban gyakorlatlan lévén, rajtavesztett és kétévi börtönre ítélték. Ezt a büntetést Nagyenyeden kitöltötte, amikor 1923-ban kiszabadulva, bevonult katonának.

Soltész és Gál Jani találkozása

Nem tetszett a katonaelet Soltész Ádámnak. Ambíciói magasabbra törtek és igen rövid katonaszkodás után megszökött. Hiába keresték, nagyon ügyesen el tudott rejtőzni a nyomozó katonai hatóságok elől. A véletlen ekkor hozta össze azzal az emberrel, akivel most a rendőrség láncra köti össze: Gál Janival.

Hogy melyik volt a nagyobb betörőtalentum, nem lehet megállapítani. A betöréseknek olyan sorozatát követték el, amelyet még két betörő nem követett el. Alig mult el nap Kolozsváron, hogy a

Az Astra esztergapadok modern műhelyekben nélkülözhetetlenek

Czink

rendőrséghez feljelentés ne érkezék, **Soltész Ádám és Gál Jani nem hagyott egy napot sem kihasználatlanul és szorgalmasan végezték munkájukat.**

A lopott holmik értékesítése körül azonban baj volt. Nem volt rendes orgazdájuk, aki megfelelő árat adott volna a rabolt értékekért. A két jóbarát a zsákmányt a botanikus kertbe szállította és ott, miután Soltész Ádámban ilyenkor feltámadt a kertész, a holmikot a legszebb kaktuszok tövébe rejtették. Időnkint kijártak a botanikus kertbe, magukhoz vettek egy-két darabot az elrabolt tárgyak közül, vagy Soltész, vagy Gál leutazott Bukarestbe, hogy a holmit értékesítsék.

Három betörés egy éjszaka

Közben forró lett a talaj a két betörő lába alatt és egy nap lerongyolva, korgó gyomorral, éhesen érkeztek meg Bukarestbe. A botanikus kertben felhalmozott tartalékok elfogytak, Soltész és Gál már napok óta nem ettek, céltalanul ödögtek Bukarest utcáin. Az egyik tiszter- és csemegeüzlet kirakatából a husok és gyümölcsök kacérkodva ingerelték a két fiatal ember éhségét, Soltész és Gál egymásra néztek és kész volt a terv:

— Itt jóllakunk.

Gyakorlott kézzel hozzáfogtak, hogy az üzletbe behatoljanak és alig telt el néhány perc, már vigan ropogtatták a rumos csokoládét, amelyből együttükben két kilogramot fogyasztottak el. A csokoládé után orosz halra került a sor, felbontottak egy hordót, evett mind a kettő, amennyit szeme, szája kívánt, kenyér is volt hozzá elég. Amikor jóllaktak, összehordtak illő buzgalommal két hordó orosz halat, tíz kilogram fűgét, két nagy kerék ementáli sajtot, tizenöt kiló csokoládét, a kasszában talált készpénzt pedig magukhoz vették.

Ezután körülnéztek. Megállapították, hogy a szomszéd bolt férfi ruházatát s mivel ruházatuk igen megviselt volt, kibontották a két üzlet közt levő válaszfalat és az árubázba felhalmozott férfi ruhák közül válogattak maguknak alkalmat. Soltész, aki arisztokratikus hajlamú világfi volt, fehér-szürke ruhába öltözött, Gál Jani egy szürke sportruhát talált megfelelőnek. Garderójuk kiegészítéseként összecsomagoltak még tíz férfiöltönyt, tíz télikabátot, tíz tucát férfiinget és alsónadrágot, két tucát harisnyakötőt, tízenegy tucát harisnyát, két tucát nyakszáll, három tucát nadrágtartót, négy kalapot, két liter kölni vizet, két angol pipát, egy féltucát zsebtűkröt.

Zsiványhumor

A nyakkendők kiválogatásánál nézeteltérések merültek fel, nem tudták eldönteni, hogy melyik ruhához milyen nyakkendőt vigyenek, mire hirtelen elhatározással az ott talált hat tucát nyakkendőt is odatették a többi holmihoz. Hogy a kereskedő némileg kárpótolják, rongyos ruháikat kiakasztották a kirakatba. Jellemző, hogy amíg Soltész és Gál az üzletben toalettet cseréltek, az éjjeli őr háromszor elsétált az üzlet ajtaja előtt, megvizsgálta, hogy a lakat érintetlen, azt, hogy a világitóablakon az üzletbe is benézzen, feleslegesnek tartotta.

Elegánsan felöltözve kihordták a zsákmányt a ház végében lévő kertbe és gondolkodni kezdtek, miképp szállítsák tovább. Rövid tanácskozás után elkövették harmadik betörésüket. Belopóztak egy közeli kocsnába, ahonnan körülbelül hatezer lej értékű italt és nagymennyiségű zsákot loptak el. A zsákokat megtölték a lopott holmival, kivitték a Strada Romanra, Gál elszaladt egy fiákerért, a kocsira felrakták a zsákokat, beültek a nagy ülésre és egy kis szállodába hajtottak. Az első éjszaka három betörésének zsákmánya hatszázezer lej érték volt.

Tökéletes eleganciával lettek volna felöltözve, de hiányzott a cipő. Ezen ügy segítettek, hogy Gál beállt másnap egy suszterhez munkásnak és onnan az első adott percben két pár francia cipőt ellopott és megszökött.

Trafikráblások Bukarestben és Jasiban

A betörések óriási sorozata következett ezután. Leginkább trafikokat kerestek fel és körülbelül huszonöt betörés után Jasiba utaztak. Jasiban egy mérnökhöz törtek be, akinek lakását teljesen kifosztották, annyira, hogy még a vetett ágyról is lehúzták az ágyneműt. A Strada Cuza Vodán kifosztottak egy trafikot, ahonnan hetvenezer lej értékű dohányárut vittek el. Szívüket ekkor már bántotta a honvágy, felültek a vonatra és elindultak Kolozsvár felé. Utközben is alkalmuk volt megmutatni, hogy milyen urak: a mérnöktől elrabolt ezüst Omega-órát a kalauznak ajándékozták.

Kolozsvárott csak néhány betörést követtek el. Folytatták volna munkájukat, azonban a rendőrséget bizalmasan értesítették, hogy a Predeal-szállodában gyanús alakok tartózkodnak. Pop Leontin rendőrkapitány intézkedésére a Cotz detektívcsoport megszállotta a Predeal-szállodát és a két vakmerő betörőt letartóztatta.

Kolozsvári bűnlistájuk

Kihallgatásuk során bevallották, hogy Kolozsváron a következő betöréseket követték el:

Palocsai Ferené virágkereselő, hetvenezer

Az ész és a szív erejével a békéért...

Poincaré pacifista beszéde a francia kamarában. Bizalmat kapott Poincaré, küzdelem a frankért

(Páris, január 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Poincaré tegnap beszédet mondott a kamarában a Ruhr-kérdésről. Dicsérte Herriotnak e tárgyban mondott beszédét, majd kijelentette, hogy Franciaország a Ruhr-t a jövőtél megfizetésének arányában fogja kiüríteni. Németországtól legkevesebb 26 millió aranyárka megfizetését követeli Franciaország. Poincaré ezután így folytatta beszédét:

— Franciaország jobban óvakodik a háborútól, mint bármikor s úgy az ész, mint a szív erejével a békén dolgozik. Törekedni fog arra, hogy azokat a népeket, melyeket önéretetekben és

érdekeikben sokszor megsértettek,

szeretettel és emberséggel közelebb hozza. Megismertük a papirrongyok korszakát és hisszük.

Az erdőkisajátítások visszasságai

Nagy veszteségek a különböző rendelkezések miatt

(Kolozsvár, jan. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kisajátítási törvény végrehajtása körül napról-napra újabb bonyodalmak támadnak, leginkább olyan természetűek, amelyek az ipari üzemekkel folszerelt erdők kisajátításával kapcsolatosak. Sokszor megéssük, hogy erdészeti hivatalok beleegyezésével vásárolt vagy bérelt erdők fát a költséges kitermelés után nem lehet értékesíteni, mert a hatósági intézkedést újabb rendelkezések kereszteszik.

Beadvány fekszik előttünk, amelynek adatai szerint az erdészeti hivatal biztatására valaki megvett drágán egy bérletet, kitermelt 50-60 vagon fát, százötvenezer lej költséggel csuszátót épített és amikor most a fuvarozást meg akarta kezdeni, az erdőgazgatóság tudomására hozta, hogy sem termelni, sem a kitermelt fát elszállítani nem szabad, mert a meghosszabbítási engedély még nem jött le Bukarestből. Közben azonban a termelőnek határidőre szóló kötései voltak, pönalé biztosításával, úgy hogy a vállalkozó már ebbe is tönkremegy.

Ez csak egyik fajtája a kisajátítás körüli bajoknak. Sok egyéb rokonsérlemek ügyében ma a kolozsvári erdészeti hivatal egy előkelő személyiségét szólaltatjuk meg, aki az aktuális kisajátítási ügyekről ezeket mondotta:

— A törvény úgy intézkedik, hogy erdőt kisajátítani csakis az államrendészeti hivatalok véleménye alapján lehet. Az erdélyi kisajátításokra vonatkozó törvény 34-ik paragrafusaa intézkedik ebben a tekintetben és a törvénynek ez a rendelkezése így szól:

„Ugy az erdők kisajátítása, mint azoknak községi legelőkké és erdőkké való átalakítása, csakis az erdészeti szolgálat véleményezése alapján történhet. Külön miniszteri delegáltak vannak hivatala az erdőhivatalok véleményét jóváhagyni. Erdélyben néhány megyéből álló kerületek szerint vannak a bizottságok megszerveve. Kolozsváron öt tagból áll a bizottság. A határozatokat a helyi kisajátítási bizottságok hozhatják, akiknek birói hatáskörük van.”

— Uj rendelet intézkedik arról, hogy abban az esetben, ha a kisajátítási bizottság az erdőhivatal véleménye nélkül hozott volna határozatot,

Max Brotmann Bukarest,

Str. Apolodor 33. külön osztályt létesített és elvállalja a kereskedelem és ipar körébe vágó érdekek képviselőit, bankoknál, központi szerveknél, autoritásoknál stb. stb.

Ön ezzel megtakarítja

a Bukarestbe való utazás

idejét és költségeit.

Referenciák: Bukarest összes nagybankjai.

lej, dr. Leitner orvos, kétszázezer lej, Korzó-kávéház százezer lej, Mezey, Unió-utca, százezer lej, dr. Pop Sándor, Monostori-ut, negyvenezer lej, egy hegedűművész, Kiniszi-utca, hatvanezer lej, Pap-utca, huszezer lej, Ausländer kereskedő, Király-utca, negyvenezer lej, Schönfeld, Kornis-utca, harmincezer lej, dr. Mihályffy, ötvenezer lej és Egry szabó, harmincezer lej.

A két betörő bevallotta, hogy a lopott holmit Bukarestben értékesítették. Az éjjeli erős kísérettel elvitték a két betörőt Bukarestbe. (B. M.)

hogy a jövőben e szerződések kötelezettségeinek védelme alatt fogunk élni, amelyekért annyi vér és könny folyt.

A kamara tudomásul vette Poincarénak a Ruhr-kérdésben elmondott beszédét és 446 szavazattal 122 ellenében

bizalmát fejezte ki a kormány iránt.

A kamara pénzügyi bizottsága megszavazta a kormánynak a frank javítására benyújtott javaslatát. A pénzügyminiszter beszéde után Poincaré is felszólt. Kijelentette, hogy a frank zuhanása külföldi ügynökök manővereinek következménye és az előterjesztett törvényjavaslatok mindenütt kitűnő hatást értek el. Kérte a törvényjavaslatok sürgős megszavazását, hogy a frank hamarosan visszaemelkedjék arra a pozícióra, amely Franciaország valutáját megilleti.

e bizottságban működő erdészeti tanácsosnak bizonyos határidőn belül meg kell feleleznie ezt a határozatot. Ha ez nem történt meg, akkor a határozat revízió alá kerül, dönteni pedig végső fokon a Bukarestben székelő agrárbizottság jogosult.

— Az erdőgondnokságoknak utasításuk van arra, hogy amennyiben a kisajátítási határozat hozatalánál a törvény rendelkezéseit nem tartották volna be, tegyenek javaslatot a határozat revízió alá vételéről.

— Az olyan erdő kisajátítására vonatkozólag, amelyben ipari üzemek, fűrésztelepek, stb. vannak, a törvény 36-ik §-a rendelkezik. E rendelkezés szerint az állam vállalja a régi birtokokkal kötött szerződések konzekvenciáit. Azonban csak azok a szerződések bírnak teljes hatályu érvénnyel, amelyeket 1918 december elsejéig kötöttek. Ami ezen időpont után az elidegenítés bármely fajtája körül történik, érvényteleníthető. Ekörül merül fel ma is a legtöbb bonyodalom. Maga az agrárreform végrehajtása is nagyon zökkenésszerű, nem volt és ma sincs megfelelő műszaki személyzet, amely annak technikai részét végre tudta volna hajtani. Még ma is sok gondot okoz az illetékes hatóságoknak az ellentétek elintézése. A földigénylők keveslik a nekik juttatott földet, a tulajdonosok pedig folyton attól tartanak, hogy ki fogják semmizni. Mielőtt valaki üzleti tranzakciót kezdene olyan javak körül, amelyek beleesnek az agrártörvény rendelkezéseibe, jól teszi, ha alaposan áttanulmányozza a törvényt és megfelelő helyen érdeklődik az újabb rendeletek iránt, nehogy hiábavaló munkát végezzen és bizonytalan vállalkozásba fektesse tőkét.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. Sámuel, Dobresti. Valamennyi kérdésre kimerítő feleletet kap az Erdélyrészi Palesztinahivataltól (Cluj, Calea Regele Ferdinand 48.) Azt hisszük, kiutazásuknak komolyabb akadályai nem lesznek, mert van némi tőkéjük, a cipészet pedig elég hálás foglalkozás. Levél ment.

Sch. Osias, Nagyszeben. Versét nem használhatjuk. Ami pedig a Sir-hasirimre vonatkozó felfogását illeti, várja meg a fordítás után sorra kerülő jegyzeteket, melyekből mindent meg fog érteni.

M. Menyhért, Havasmező. 1. Más városban, mint ahol tartózkodási engedélyt kér, nem telepedhet meg, csak ha az ottani sziguranacánál újabb kérvényt nyújt be. Ebben az ügyben forduljon tanácsért a cseh konzulátushoz. 2. Mig az utlevéle érvényes, nem utasíthatják ki, ha közben megújítja tartózkodási engedélyét. 3. Ha a szülei Romániában laknak s ön is itt született, kérheti a román állampolgárságot, amennyiben nem optált más állampolgárságra. Tartózkodási engedélynél azonban ezt nem veszik figyelembe. Bővebbet levélben.

Barissziánus, Cluj. Jules Mary könyvét, a „Rejtelmek házat” még nem fordították le magyar, román vagy német nyelvre.

Klinger-féle reflexüveg minden méretben kapható:

Grossmann Jenő Oradea-Mare

Baross-utca 10. sz. Sürgőnycim: Grossmasin. Telefonszám 2-86

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomásait csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.
Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— Pápai segélyakció a német nyomor enyhítésére. Rómából jelentik: A pápa felhívta az összes nunciaturákat és püspökségeket, hogy Németország inségesei számára élelmiszert, pénzt és ruhaneműt gyűjtsenek. Ómaga egymilliókétszáz ezer lirát és ötvénezer méter szövetet adományozott az inségbe jutott német lakosság felségítésére.

— Gyorsított eljárás a magyar valutárontók ellen. Budapestről jelentik: A koronárontókat az igazságügyminiszter utasítására Marinovits főkapitány az éjszaka detektívekkel előállította. Az előállítottak között vannak dr. Biró és Schwitzer tőzsdebizományos, Kürschner és Gara bankbizományos, Arvay gabonaügynök és Stein bankár. Ügyükben hamarosan döntés lesz. Az ügyészség a vádiratában cselekményüket büntettnek minősíti, a vádiratot azonban csak a tárgyaláson kapják kézhez. A tárgyalás hétfőn vagy kedden lesz.

— Bonyodalom egy pesti bankbukás körül. Budapestről jelentik: A megbukott Róthbank tulajdonosa, Róth Armin új bankot alapított a Kontinental Bankcéggel. Ügyfelei most három és félmilliárd korona erejéig feljelentést adtak be ellene a rendőrségen. Róth Armin ugyanakkor feljelentette alkalmazottait a főkapitányságon.

— Cáfolják az Erzsébetvárosi kaszinó elleni merénylőtervet. Budapestről jelentik: „Az Est” szombati száma szenzációs bombamerénylőtervet leplezett le, amelyet az Erzsébetvárosi kaszinó ellen készítettek elő. A főkapitányság hivatalosan kijelentette, hogy az „Az Est” cikke minden alapot nélkülöz. A rendőrség hosszabb ideje nyomoz rejtett fegyverraktárak után, de olyan felfedezést sehol se tett, amilyenről „Az Est” beszámol.

— Az Orvosszövetség ülése. A kolozsvári Orvosszövetség felhívja a kolozsvári orvosokat, hogy csütörtökön délután 6 órakor jelenjenek meg a sebészeti klinika tantermében, ahol az Orvosszövetség gyűlést fog tartani. A gyűlés tárgya az orvosok adóügye. Minden orvos vigyen magával pontos kimutatást az elmúlt évben lefizetett adójáról, amely fontos adat lesz az Orvosszövetség akciójánál. Az Orvosszövetség felhívja az orvosokat, hogy saját érdekükben valamennyien jelenjenek meg a közgyűlésen.

— Házavatás a Mészáros Szövetségé. A kolozsvári Mészáros Szövetség egy évvel ezelőtt a Kriza-utcában székházat épített. A ház ünnepélyes felavatása vasárnap délelőtt folyt le. Az ünnepségen részt vettek az egyházak, az állami hatóságok, a hadsereg, a külföldi konzulátusok és különböző társadalmi egyesületek képviselői is. Az ünnepség délelőtt 11 órakor Réthy Károly elnöki megnyitójával vette kezdetét, amely után Kirkósa Gyula elnök a gazdasági bizottság nevében átadta a székházat. Az átadás után Hulea görögkeleti püspöki titkár és Vásárhelyi, a református egyház képviselője megáldották a székházat. A felszentelés után Negrutiu János az iparkamara, Hevesi József az Iparosegylet nevében mondtak ünnepi beszédeket. Az egyházak képviselőinek felszólalása után a munkaügyi inspektorátus nevében Jonescu munkaügyi inspektor, a Sfatul Negustoresc nevében Evian elnök, Mazuhi kereskedelmi és ipari vezérigazgató, a földmivélségi miniszter nevében pedig Christea igazgató állategészségügyi főfelügyelő, az Erdélyi Gazdasági Egylet nevében dr. Török Bálint mondtak ünnepi beszédeket. Este nyolc órakor a székház helyiségében társasvacsera volt.

— Jól sikerült a román sajtószindikátus álarcos bálja. Szombaton este tartotta meg a Központi-szállodában álarcos bálját a kolozsvári román sajtószindikátus. Az álarcos bál nagyon jól sikerült. Kellemes hangulat uralkodott a táncteremben, a közönség csak hajnal felé tért haza.

Február hatodikán eldől a Malomszövetség sorsa

Uj gazdasági helyzetet teremtett a kivitel szabaddátótele. A szeszszindikátus után a Malomszövetség. A „Molnárok Lapja”-nak legközelebbi száma már Kolozsvárról jelenik meg

(Temesvár, január 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt években a legtöbb termelési ágban, különösen azokban, amelyek külföldi exportra töreksenek, érdekközösségek és szindikátusok alakultak. Ezek a szindikátusok védelmükbe vették tagjaik érdekét, minden közösen érdeklő ügyet közösen intéztek el és különösképpen a kiviteli engedélyek megszerzése körül fejtették ki élénk tevékenységüket. A kormány ugyanis csak a szindikátusoknak adott kiviteli engedélyt, mint jogi személyeknek, magáncég kiviteli engedélyt az érvényben levő gyakorlat alapján egyáltalában nem kaphatott.

Románia gazdasági politikájában rövid idő óta nagy változás állott be. A kormány állást foglalt a kivitel szabadsága mellett, megszüntette a korlátozó rendeleteket, a buza, liszt,

— Özv. Schwartz Józsefné meghalt. Nagy veszteség érte Kolozsvár társadalmi életét özv. Schwartz Józsefné halálával. A tiszteletreméltó matróna egyik megalapítója és 28 évig alelnöke volt a kolozsvári izraelita jótékony nőegyletnek, melynek áldásos működésében az ő jó szívének és áthatóan okos elméjének nagy része volt. Gyermekke nem maradt, de szerető rokonainak és tisztelőinek nagy serege fogja körülállni koporsóját, melyet folyó hó 22-én délelőtt 10 órakor fognak a Szentegyház-utca 39. szám alatti gyászszobából a Tordai-uti zsidótemetőbe kikísérni.

— A font lanyhulása. Lassan, minden a pénzüpiacomban most megszokott ugrásszerűség nélkül, de majdnem biztos következetességgel, napról-napra súlyed a font értéke. A mai napon Zürichben 24.46-tal jegyezték az angol valutát, ez a valuták ingadozása óta a legmelyebb kurzus. Összefüggésbe hozzák ezt az angol politikai élet bizonytalanságával. Azokon a napokon ugyanis, amikor majdnem biztosra vették a munkáspárt kormányra jutását és amikor az angol nagytőke pánikszzerűen telepítette át értékeit Amerikába, kezdődött a font súlyedése. Azóta nem tért magához az angol valuta, melyből arra következtettek, hogy még abban az esetben is, ha nem neveznének ki munkáskormányt, a közeljövőben nagyszabású jegy kibocsátások várhatók a munkanélküliség enyhítése céljából. Viszont kétségtelen, hogy a munkáskormány hivatalbalépése esetén a világhelyzetben az eddigi háborgások és hullámzások után nyugalomnak kell beállni, ami a közép-európai valuta stabilizálására jelentős kihatással lesz. Bankkörökben így magyarázzák a font mai helyzetét és a font lanyhulása ellenére mindenki bizakodással van eltelve az angol pénz javulása iránt.

— Rendőri hírek. Schwartz Rozália piaci árústól ismeretlen tettes ellopott huszonhárom méter flanelt és egyéb kelmét háromszázötven lej értékben. — A Kossuth Lajos-utcában a Lászlóty-bodegában betörők jártak. A betörőket megzavarták, így mindössze a pénztárban elhelyezett ezer lejt vették magukhoz és elmenekültek. — Biró Gyula bérkocsitulajdonost közegészségügyi kibágásért tíz napi elzárásra és ezer lej pénzbüntetésre ítélték.

Olcso könyvcsoportok

(Az Uj Kelet könyvosztályának akciója)
Az Uj Kelet könyvosztálya raktárában lévő könyveit olcso csoportokban bocsátja az Uj Kelet olvasói rendelkezésére. Az olcso könyvcsoportok közlését itt kezdjük:

Hatvanlejes csoportok: I. Bath Hillel: In Bene Berach, Buber: Drei Legenden, Steinberg: Der Soldat des Zahren, Auerbach: Joab, Glaser: Gibborim. II. Hanna Cohn: Frauenfragen in Palestina, Pinsker: Autoemancipation, Lichtheim: Aufban des jüd. Palästina, Katznelsohn: Zionismus und Völkerband, Gelbhaus: Esra. **Hatvankét lejes csoportok:** Grotto: Zsidó reneszánsz (kötve), Paneth: Utazásom a szentföldön, S. Werner: A zsidók jövője, S. Alejchem: A 13 Rubinsohn, Kabbalisták és csodatevők. **Százlejes csoportok:** I. S. Alejchem: Leégett nemeselek, Kaczér: Golem ember akar lenni, Szabó: Szent Eliz, Fényes: Jiddi első változása, Majrovics: Tóra és cionizmus. II. Biró Lajos: A zsidók útja, Ujvári Péter: A bosszúálló Isten, Zengő hárfá (szavalókönyv kötve), Nordau: Az asszimiláció tragédiája, Nordau: Doktor Kohn. **Százötletjes csoportok:** Giszkalay János: Tamar, Nordau: Mesék, Bin Gorion: József és testvérei.

A portó, csomagolás és utánvételezés költsége a megrendelőt terheli.

rozsa, stb. kivitelét megengedte. Ma az a helyzet, hogy van még egy-két cikk, amelynek kivitele engedélyhez kötött, engedélyt pedig bárki kap, de néhány héten belül ezeknek a cikkeknek a kivitele elveszti engedélyhez kötöttségét.

Ez az új állapot elvette a szindikátusok legfőbb működési terepét. A szeszszindikátus, mint arról részletesen beszámoltunk, megszünt, ugyancsak a gabonaszindikátus is, most pedig a Malomszövetség leépítésére kerül a sor. Február 6-ára hívtak össze Temesvárra közgyűlést, ennek a közgyűlésnek lesz a feladata, hogy a leépítés mértékét megállapítsa. A központi iroda működését már redukálták és a szövetség lapja, a „Molnárok lapja”, amely a szindikátussal együtt Temesvárra költözött, viszájzon ismét Kolozsvárra.

— Schwartz József dr., a nagyszabasi hitközség elnöke meghalt. Öszinte részvétellel veszszük a hírt, hogy Schwartz József dr., a nagyszabasi zsidó hitközségnek közel három évtizeden át volt elnöke, 16-án meghalt. Mindazok az alkotások, melyek az utolsó 25 év alatt a nagyszabasi zsidó hitközségben létesültek, az ő nevéhez fűződnek. Arányilag fiatalon, 34 éves korában választották meg a hitközség elnökévé és első tette volt, hogy mozgalmat indított templom építésére. Alig volt néhány évig a hitközség élén és munkáját már siker koronázta: megépült Erdély egyik legszebb zsidó temploma. Az ő agilitásának köszönhető, hogy a hitközség öt év előtt felállította négyosztályos elemi iskoláját, melyben a héber nyelv tanítására különösen nagy gondot fordítanak. A zsidó nemzeti eszmének buzgó előharcosa volt és élete végéig tagja volt a Nemzeti Szövetség helyi csoportja választmányának. Temetése 18-án volt az egész város osztatlan részvéte mellett. Szeben társadalmi felekezetre és nemzetiségre való tekintet nélkül részt vett azon és legalább hat-százán kísérték az elhunytat örök útjára. A gyászszobából a hitközség és a Chevra Kadisa előjárósági tagjai vitték a koporsót a templomig, ahol először Horowitz Armin főrabbi, majd Mátyás Lázár dr., a hitközség alelnöke tartottak szívéhez szóló bucsubeszédet. A kántor El molé rachamim-ja után megindult a nagy tömeg, élén az iskola növendékeivel a temető felé. Az utvonalon, amerre a menet elhaladt, a zsidó kereskedők üzletei zárva voltak. Schwartz József dr. egész életében a béke hirdetője volt, különösen a zsidóságon belül és elnöki működésének talán legfájdalmasabb ideje volt, amikor nem tudta a hitközség kettészakadását megakadályozni. Élete végéig nem tett le a reményről, hogy az elvált két hitközséget ismét sikerülne fog egyesíteni. Az iránta érzett osztatlan nagyrabecsülést mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a kivált új hitközség azt kérte az anyahitközségtől, engedjék meg, hogy az ő rabbijuk is tarthasson beszédet az elhunyt felett. Az elhunyt békés intencióinak megfelelően az anyahitközség készséggel beleegyezett ebbe és künn a temetőben, a nyitott sir előtt Künstlicher Hersch, a chaszid hitközség rabbija is mondott utolsó istenhozzádot az elhunytak. Halála nagy vesztesége Erdély zsidóságának.

— Az új maximális árak. Megirtuk, hogy Kolozsvár városi tanácsa az e hónapra megállapított vendéglői maximális árakat felfüggesztette mindaddig, amíg a tanács illetékes szakosztálya e tekintetben szakértőket meg nem hallgat. Hétfőn délelőtt Décei L. Aurél, a vendégipari munkaadók szövetségének elnöke és Caciula iparkamara titkár bevonásával megállapították az új árakat. Az árból a tojás maximálisát kivonták. Az árak a következők: Husleves 3.50, 3, 2.50, marhahus mártással 10, 9, 8, főzelék feltéttel 12, 11, 10, marhahus sült marha 20, 19, 18, székelygulyás 18, 17, 16, pörkölt 14, 13, 12, főtt tészta (mákos, diós) 8, 7, 6. Az árak első-, második- és harmadrendű vendéglők szerint változik.

* Bäumel, Steiner és Társa
rt. lugoji cég, királyi udvari szállítók „Besco” likörkülönlegeségei minden gourmand tetszését bírják.

Kéért . . .

kapott Poincaré.

ésék kötelezettségei
nk élni, amelyekért
vette Poincarénak
ott beszédét és 446

kormány iránt.

izottsága megszavazta
javítására benyújtott
niszter beszéde után
lentette, hogy a frank
ök manővereinek kö-
jesztett törvényjavas-
atást értek el. Kérte
megszavazását, hogy
melkedjék arra a po-
g valutáját megilleti.

zeti tanácsosnak bizo-
kell felelősséget ezt a
ént meg, akkor a ha-
nteni pedig végső fo-
grárbizottság jogosult.
oknak utasításuk van
ajátítási határozat ho-
zéseit nem tartották
t a határozat revizió

ajátítására vonatkozó-
k, fűrésztelepek, stb.
rendelkezik. E ren-
lalja a régi birtoko-
szekvenciáit. Azonban
rnak teljes hatályu
december elsejéig kö-
ntán az elidegenítés
k, érvényteleníthető.
legtöbb bonyodalom.
jtása is nagyon zök-
sincs megfelelő mű-
ak technikai részét
ég ma is sok gondot
k az ellentétek elinté-
a nekik juttatott
olyton attól tartanak,
ielőtt valaki üzleti
ak körül, amelyek
delkezéseibe, jól teszi,
a törvényt és meg-
abb rendeletek iránt,
ezzen és bizonytalan

ÜZENETEK

alamennyi kérdésére
részi Palesztinahiva-
liand 48.) Azt hisz-
akadályai nem lesz-
a cipészeti pedig elég

Versét nem hasz-
sírniure vonatkozó fel-
tás után sorra kerülő
t meg fog érteni.

ő. 1. Más városban,
yt kér, nem teleped-
szigurancánál újabb
gyben forduljon ta-
Mig az utlevele ér-
ha közben megújít-
B. Ha a szülei Ros-
született, kérheti a
nyihben nem optált
kodási engedélynél
e. Bővebbet levélben.
s Mary könyvét, a
rdították le magyar,

**Leszállított
árak!**

HARISNYA,
KEZTYÜ ÉS
KÖTÖTTÁRU
KÜLÖN-
LEGESSÉGEK
EREDETI
GYÁRI ÁRBAN
ARUSITTAT-
NAK

BLATT

**Leszállított
árak!**

KÖTÖTT-
SZÖVÖTT
ARUHÁZA
CLUJ
KOLOZSVÁR
FÖTÉR 13.
SZÁM
ALATT

Allami tisztviselőknek külön engedmény!

Figyelem!

**A bukaresti
»ARCE«**

**női konfekciós
nagyruház**

(Bulevard Elisabeta No. 60.)

**hétfőn és kedden,
január 21-én és 22-én
az Astoria-szálló
50. sz. szobájában**

**kiállítja
eredeti párisi
modelljeit**

Az
elegáns hölgyközönség
nem mulasztja el ezt az
alkalmat!

KÖZGAZDASÁG

Főlemelték a segélybélyeg-illetéket
Uj rend a segélybélyeg körül. Huszonöt
bani a legkisebb segélybélyeg

(Kolozsvár, január 21. Az Uj Kelet tudósi-
tőjtől.) Megemlékeztünk arról, hogy ez év ele-
jétől a segélybélyeg-illetékeket főlemelték. Az
erre vonatkozó rendelkezést a hivatalos lap ma
ideérkezett számában így részletezi:

25 bani alkalmazandó a belföldre szóló
levelezőlapokra és levelekre, akár egyszerű,
akár ajánlott a feladott levél.

50 bani jár a külföldre szóló táviratok,
telefontáviratok, telefonbeszélgetések és értesíté-
sek, a csomagokat kísérő szállítólevelek, vala-
mint a belföldi és külföldi csomagok érkezését
jelző értesítések után.

1 lej segélybélyeg alkalmazandó a kül-
földi táviratok és a nemzetközi telefonszél-
getések esetében.

50 bani esik a csekkutalvány és nyugta-
könyvek minden lapja után.

50 bani fizetendő ezenkívül a kereskedők,
iparosok, részvénytársaságok, szövetkezetek, kül-
esönös segélyegyesületek és takarékpénztárak
által előírt és kötelező módon vezetett köny-
vek minden lapja után, valamint a szálloda-
tulajdonosok, gyógyszerészek, gyárosok, bár-
milyen fajta közvetítő bizományosok, bánya-
kitermelők, petróleum- és nyrsolajforrás kiter-
melők, élelmezési vagy szállítási vállalatok, kö-
és erőkitermelők által vezetett könyvek min-
den egyes lapja után.

50 bani fizetendő az átadási, vagy fi-
zetési vagy felmentési nyugták és elismervények
után, amelyek 5 lejnél nagyobb összegről szól-
nak, valamint a CFR, az NFR, és az SMR.
által a címzettnek kézbesített áruértesítő után is.

50 bani alkalmazandó a részvénytársasá-
gok és vállalkozók által eszközölt munkák után
adott nyugták és elismervényekre, valamint a
mérnökök, építésszek és vállalkozók által adott
tényállásokra.

50 bani jár a bíróságok által kiadott idé-
zések után, valamint az eszközölt lebélyegzé-
sekre.

50 bani fizetendő az állati bárcaák után.
50 bani alkalmazandó minden, valamely
hatóságához intézett kérvényre.

50 bani jár a közpénztárba való befize-
tésről szóló nyilatkozatokra, valamint a vám-
hivataloknak címzett nyilatkozatokra.

50 bani rovandó le az utazási, tartózkodási
és személyazonosság igazolványok után.

50 bani fizetendő a hitelintézetek és váltó-
üzletek által az üzletek után adott nyugták és
elismervényekre.

1 lej jár a fizetési jegyzékek és számlák
után.

1 lej fizetendő az értékpapírok (efecte)
vásárlásáról és eladásáról szóló jegyzékekért.

10 lej fizetendő a nemzetközi hálókocsi-
társaság által kiállított hálókocsi-jegyek után.

10 lej jár minden igazolvány után, ame-
lyet ingyenes hálókocsi-jegy alapján állítottak ki.

50 bani alkalmazandó a kereskedelmi

vagy ipari vállalat által kiadott bármilyen
számla után.

1 lej fizetendő az értékpapir (efecte) vá-
sárlásról szóló jegyzékek után és pedig minden
ezer lej, vagy megkezdett ezer lej után 1 lej a
már említett 50 banin kívül.

¶ **Lettország első kereskedelmi szerző-
dései.** Prágából jelentik: Krast Eduard mérnök,
Lettország prágai konzulja előadást tartott az ke-
reskedelmi és iparkamarában, amelynek során ki-
emelte, hogy Magyarország és Csehszlovákia azok
az államok, amelyekkel Lettország elsőnek kötött
kereskedelmi szerződést. Előadásában rámutatott a
balti államok koncentrációs törekvéseire, aminek
az a célja, hogy egy Oroszországgal, mint Német-
országgal szemben megvédjék a balti államok szu-
verénitását. Evégből Lettország és Esztország ke-
reskedelempolitikai uniót kötöttek.

A mai valutapiac

A két napi ünnep után a piac tartózkodó
volt, amihez részben hozzájárult a frank esése is.
Az árák egyébként a péntekiekhez képest némi
szilárdulást mutattak. Gyenge forgalom mellett az
árak így alakultak: osztrák korona 350—354,
belföldi magyar korona 180—185, cseh korona
582—587, francia frank 9.25—9.30, svájci frank
35.10—35.20, dollár 201—203, font sterling
858—860, olasz lira 8.85—8.90, dinár 2.30—2.35.

Valutapiac január 21-én:

Bukarest. Devizák Páris 938, Berlin —,
London 864, Newyork 202, Róma 882, Zürich
35.00, Bécs 28.5, Prága 585, Budapest 100,
Varsó 45.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780, márka
—, leva 130, török lira 100, font sterling 865,
francia frank 990, svájci frank 35.00, olasz lira
890, drachma 390, dinár 225, dollár 201, lengyel
márka 20, osztr. korona 28, magyar korona 60,
cseh korona 565.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 135—135,
Amszterdam 214⁷/₈—215, Newyork 578⁵/₈—579.5,
London 2446—2441, Páris 26.00—25.07.5, Mi-
lano 2500—2707.5, Prága 1680—1690, Buda-
pest 205—205, Belgrád 660—660, **Bukarest**
290—290, Varsó —, Bécs 81.25—81.25.

¶ **Az ipartestületi választásokat elha-
lasztották.** Többizben foglalkoztunk a kolozs-
vári ipartestület választási akciójával. Ma kel-
lett volna a választásokat megejteni. Az alap-
szabályok értelmében 942 tagnak kellett volna
megjeleni a gyűlésen, hogy határozatképes le-
hessen. A tagok közül azonban mindössze negy-
venhatan jöttek el, mire Varga tanácsos, a köz-
gyűlés egybehívója, kimondotta a határozat-
képtelenséget és az ülést nyolc napra elnapolta.
Ugyancsak az alapszabályok értelmében a jövő-
közgyűlést a megjelent tagok számára való te-
kintet nélkül határozatképesnek kell deklarálnia.
Varga tanácsos munkatársunk előtt kijelentette,
hogy neki, mint hatósági megbízottnak, sem-
ilyen befolyása nem lehet a választásokra, ezt
természetesen semilyen irányban sem akarja be-
folyásolni, azonban bizonyos tekinteteket nem
lehet figyelmen kívül hagyni és ezért a pari-
tásos lista érvényesülésének a híve.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. losit

volt
Szép-
utca

butort, zongorát

akár venni, ne
sajnálja az utat
Marosvásárhelyre
és teki nts
meg a
SZÉKELY ÉS RÉTI
ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermeit
sztalosok furnirszükegeiteket legolcsóbban itt szereshetik be

„Csak én voltam
az én által his-
dött rumot vissza-
zom, s kérem felkés-
csak **BOGSDA RUMOT**
kültárami.”

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

GYAPJUIPAR R.-T.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

¶
iparban.
pokban r
üzemek r
redukciót
amely 20
ból, mig
kással fo
des viszo
száma az
a többi i
csátott m
százaléká
.....

A k
zetősége.
gyűlését
tisztviselő
akik eddi
azokra a
lyeket ez
bizottságo
lövő, vivo
lyokat is.
hangulag
a követke
dr. Boila
Giurgiu
dinánd.
nök, dr.
Pénzügyi
Joan, dr.
Labdarug
Atlétikai
Uzsószakó
és birkózó
Céllövő
szakosztá
elnök dr.
kapitány.
temi tanár
Oina szak
Bíró szak
lenörök:
vetségi ka
albizottság
közelebbi
sának figy
ség elnöke
ség fogja

Mag
Vasasok 3
Royounban
Ezért a n
MLSz a cs
janár tized
ruan megb
szági mérk
a csapatna
országba,
maradni a
ben. — B
városközi r
dionban. —
Barcelonán
nem tudta
— FTC 3
ban a törö
másik érde
nernek a B
száz dollárt
egy hónap

A pr
portugál tu
győzött a l
gyon széper
zek (2) és
lenült játsz
mény nem
ázott pályán
és Hojer vol
szönhetik g
a tartalék
hálóját.

Minden z

adott bármennemű

kpapir (efecte) vá-
n és pedig minden
er lej után 1 lej a

eskedelmi szerző-
t Eduard mérnök,
dást tartott az ke-
amelynek során ki-
Csehszlovákia azok
szág elsőnek kötött
sában rámutatott a
rekvéseire, aminek
ággal, mint Német-
balti államok szu-
és Eszország ke-

piac

a piac tartózkodó
t a frank esése is.
ekhez képest némi
forgalom mellett az
korona 350-354,
185, cseh korona
-9-30, svájci frank
03, font sterling
dinár 2-30-2-35.

21-én :

s 938, Berlin —
lóma 882, Zürich
5, Budapest 100,

oleon 780, márka
font sterling 865,
k 35-00, olasz lira
ollár 201, lengyel
magyar korona 60,

Berlin 135-135,
ork 578²/₃-579.5,
6-00-25-07.5, Mi-
80-1690, Buda-
0-660, Bukarest
81-25-81-25.

asztásokat elha-
koztunk a kolozs-
ciójával. Ma kel-
gejteni. Az alap-
nak kellett volna
határozatképes le-
mindössze negy-
a tanácsos, a köz-
ta a határozat-
c napra einapolta.
telmében a jövő-
számára való tek-
k kell deklarálnia.
előtt kijelentette,
bizottnak, semi-
álasztásokra, ezt
an sem akarja be-
ekinteteket nem
és ezért a pari-
hive.

YÁRI ÁRAK!

CTORIEI 24.

**Üzemredukció a magyarországi gyár-
iparban.** Budapestről jelentik: Az utóbbi nap-
okban nagyobb munkáselbocsátások voltak az
üzemek redukcója miatt. A legnagyobb üzem-
redukciót a Weisz Manfréd-gyár rendelte el,
amely 2000 munkást bocsátotta el a szolgálát-
ból, míg a Ganz-Danubius öt-hatszáz mun-
kással foglalkoztat kevesebbet, mint ren-
des viszonyok között. A munkáselbocsátások
száma az egész gépiparban 4000 före rug és
a többi iparágakban sem haladja túl az elbo-
csátott munkások száma az összlétszám 8-10
százalékát.

SPORT

**A kolozsvári Comitetul Regional új ve-
zetősége.** Vasárnap este tartotta tisztújító köz-
gyűlését a kolozsvári sportszövetség. A vezető-
tisztviselők nagyrészt ugyanazokból kerültek ki,
akik eddig is vezetőszerepet vittek és csak
azokra a helyekre kerültek új emberek, ame-
lyeket ez évben először töltöttek be. Az eddigi
bizottságokon kívül felállítottak pénzügyi, cél-
lövő, vívó, turisztikai, torna és oina szakosztá-
lyokat is. A választások minden helyre egy-
hangulag történtek. A megválasztott tisztikar
a következő: A Comitetul Regionalba tagokul:
dr. Boila Romulusz, Gheorghescu Alexandru,
Giurgiu kapitány, Nagy Adám és Kuck Fer-
dinánd. Fegyelmi bizottság: Salvan Virgil el-
nök, dr. Velsér Lajos, Siarten és Török tagok.
Pénzügyi bizottság: Tósa Julián elnök, Popescu
Joan, dr. Lucian és Marcinkevitz Lajos tagok.
Labdarúgó szakosztály: dr. Mitter Valér elnök.
Atlétikai szakosztály: elnök dr. Corcan Pavel.
Uszószerzők: elnök dr. Giurgiu kapitány. Box-
és birkózószakosztály: elnök dr. Barboceanu.
Céllövő szakosztály: elnök dr. Barbu. Vívó-
szakosztály: elnök Ciortea. Teniszszakosztály:
elnök dr. Pop Liviusz. Téli sport: elnök Giurgiu
kapitány. Turisztika: elnök dr. Bilasco egye-
temi tanár. Torna szakosztály: elnök Iliés tanár.
Oina szakosztály: elnök Dumitrescu kapitány.
Bíró szakosztály: elnök dr. Vatiánu Sabin. Él-
lenőrök: Gheorghescu és Horváth Kálmán. Szö-
vetsegi kapitány: Giurgiu kapitány. Az egyes
albizottságok tagjait a Comitetul Regional leg-
közelebbi ülésén fogják az egyesületek ajánlá-
sának figyelembevételével kinevezni. A szövet-
ség elnökét és négy tagját a bukaresti szövet-
ség fogja kinevezni.

Magyarországi sporthírek. A budapesti
Vasasok 3:1 arányban győztek a franciaországi
Royounban az ottani reprezentatív csapat ellen.
Ezért a mérkőzésért fegyelmi eljárást indít a
MLSz a csapat ellen, mert a külföldi turák ideje
janár tizedikén lejárt. Valószínűleg nagyon szigo-
ruan megbüntetik a Vasasokat, mert a franciaor-
szági mérkőzéseket már elindulás előtt megtiltották
a csapatnak. — Schlosser Imre nem megy Olasz-
országba, mert az UTE nem akar tréner nélkül
maradni a párisi olimpiászra való készülődés köz-
ben. — Budapest és Berlin között április 27-én
városközi mérkőzés lesz a berlini Deutsche Sta-
dionban. — Plattkót, aki nemcsak kapusa a
Barcelonának, hanem garasztulajdonos, az MTK
nem tudta rávenni, hogy elhagyja Spanyolországot.
— FTC 3:0 arányban győzött Konstantinápoly-
ban a török válogatott ellen. A török turának
másik érdekessége, hogy Schaffer leszerződött tré-
nernek a Fener Bagtche bajnoksápathoz, melytől
száz dollárt, teljes ellátást és autóhasználatot kap
egy hónapra.

A prágai Sparta lisszaboni győzelmé. A
portugál turán levő cseh csapat 6:0 (2:0)-ra
győzött a lisszaboni Beneficio ellen. A csehek na-
gyon szépen játszottak. A gólokat Bulla (2), Kni-
zek (2) és Sedlacek (2) rúgták. Másnap eldöntet-
lenült játszott a SC Lisszabon ellen. A 2:2 ered-
mény nem hű kifejezője az erőviszonyoknak, a fel-
ázott pályán a játék nem is lehetett reális. Hajny
és Hojer voltak a góllövők. A portugálok annak kö-
szönhetik góljaikat hogy Hochmann kapus megsérült s
a tartalék Kopriva nem tudta megvédeni a Sparta
hálóját.

Minden zsidó rendezvényen propagáljátok
a Keren Kajemetet!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Kovács Kató nagy sikere a Bajadérban.
Kovács Kató nem is olyan régen innen indult el,
mint szerény, kis műkedvelő és ma tökéletesen
kiforrott, nagyszerű primadonna. Gyönyörű hangja
van, a játéka kifogástalan művészi munka. A
Bajadér közönsége a legnagyobb elismeréssel
ünnepelte. Toalettjei szépek voltak.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA
Szerda: Sába királynője.
Péntek: Sámson és Delila.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA
Kedd: Válóperes hölgy.
Szerda: Pompadour.
Csütörtök: Pompadour.
Péntek: Pompadour.
Szombat délután 3 órakor: Nagymama.
Este 8 órakor: Pompadour.
Vasárnap féltenegykor: Dandin György.
Vasárnap délután 3 órakor: Romeo és Julia.
Este 8 órakor: Pompadour.
Hétfő: Pompadour.

MOZGÓK MŰSORA
Kedd, január 22.
Select-Mozgó: Filmesemény! *Sapho*. Szen-
zációs nagydráma 5 felvonásban. Pola Negri, a
világhírű táncosnő diadalmas filmalkotása a világ-
városi körútján.
Uránia-Mozgó: *A rejtelmek háza IV. rész.*
A szerelem diadala. Jules Mary remekművének
nagyszerű és befejező része 6 nagy felvonásban.
Főszerepben Páris dédelgetett kedvence, Ivan Mos-
joukine.
Apollo-Mozgó: *A kísértethajó. I. rész.*
Izgalmas kalandordráma 2 részben és 16 felvonás-
ban. A „Bolygó hollandi” története filmen. Párat-
lanul érdekesítő film.

**Világ-
városokban**
sem látható
szenzáció és
látványosság
a
Parisien-Áruház
Cal. Regele Ferdinand 12.
Telefon 592
**gyermekjáték
kiállítása**
Nagy választék és olcsó árak:
Harisnya, rövidaru, férfidivatkülönlegességek,
üveg-, porcellán és diszmutárukban
Szabad bemenet vétekkötelezettség nélkül!

GÁRDI és TÁRSA
tényképzési műtermei
Cluj-Kolozsvár, str. Saguna
(v. Bartha Miklós-utca) 13
Porirak,
gyermekjátékok,
nagyítások

Engros "VEZUV" Engros
MAGAZIN DE TEXTIL, Cluj Piața Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. Babos-palota
Szövőpamutok (Bumbac)
minden gyártmányu a legolcsóbb napi árakban minden mennyiség kapható. Hirschfeld és Tarsa aradi cég
erdélyrészi kizárólagos lerakata.
Textilárukban nagy választék!
Rador 921

**A PARK-
SZANATORIUMBAN**
Cluj, Fűrdő-
utca 51. szám
és Monostori-
ut 62. szám
hol fertőzőbetegek kivételével min-
dennemű beteget felvesszünk, meg-
nyit szigoruan ortodox, kitűnő
minőségű, Hirsch Lázár felügye-
lete alatt álló rituális konyha.

**A
farsangi szezon**
legszebb anyagai a legnagyobb
választékban!
ARANY, EZÜSTKELMÉK
CREPE PLISSÉ
COTTE D' AZUR
CREPE D' CHIN
SCHARMANT
MOARE
BROCAT
MATLASSE
TAFETT
VELEUR-CHIFFON
minden színben
Grünwald & Steiner
női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii 12.
Telefon 961

Zsák ~ Ponyva
Vétel! Eladás
Köcsönintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timișoara
II., Piața Traian 2. szám. Sürgöncim: Albala Timișoara-Fabrica
Interurban telefon 60

Első Erdélyrészi Ékszerárugár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 ★ Sürgönc.: Juvaere, Cluj
Ékszerárugártás, nagykereskedés
Fogszati arany ★ Arany, ezüst és
és forrasztó " ★ platina beváltat
Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst
tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

Telefon- sz. 81. **LÁDAGYÁR** Flókizlet Egeres
Mindennemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szí-
szedett részben megrendelésre azonnal készít és
szállít a legolcsóbb napi áron
Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1. szám

TUNGSRAM
A legjobb villanykörte!
Mindenütt kapható!

APRÓHIRDETÉSEK

Bel- és külföldi fuvarveleket díjmentesen felülvizsgál és fuvardíjtöbbleteket a legrövidebb időn belül folyósít **Recompens** nemzetközi fuvarlevél felülvizsgáló intézet Timișoara, Helvét-u. 8. 1643

Péncs és helyszüke miatt

raktáron levő zongora, ebédlő, háló, uriszoba, Wertheim-kassza, perzsaszőnyeg, gyári szőnyegek és hencsertakárok minden elfogadható áron eladtnak.

Beck és Benjamin

Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
(Várady Zs.-u.) 11.
Telefon 17-03

Eladó pianó. Megtekinthető Triska zongorarakarban Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 419. 6722

Plavisevicán, Orsova mellett a segédjegyzői és imokai állások megfelelő szakképzettséggel bíró nőlen egyének által betölthetők, akik a törvényben előírt javadalmazáson kívül ingyen élelmezést kapnak. Gaál Mózes körjegyző. 6723

Nevelőnő, izraelita, teljes gyakorlattal, ki a román nyelvet is bírja, magas fizetéssel telvétezik. Irott ajánlatokat kor, családi állapot, képesítés és referenciák megjelölésével M. Poller, Oradea-Mare, Dorongos-oldal 16., Hegyi orvos felett. Telefon: Oradea-Mare 868. 6726

Jókarban levő használt írógépet keresek megvételeire. Ajánlatokat „Írógép” jellegre a kiadóba kérek. 6728

Eladó ház, vétel esetén lakás átvehető. Értekezni Piața Stefan cel mare 13. 6731

Intelligens zsidó iparos házasságra lépne oly leánnyal vagy fiatal özvegy-asszonnyal, ki neki diplomája megszerzéséhez szükséges anyagiakat fedezné. Leveleket „Jövő boldogság” jeligen a kiadó továbbítja. 6733

Zsidók Egyetemes Története (Graetz, magyar) 6 kötet, jókarban levő, eladó. Ára 2000 lej. Cim a kiadóban. 6729

Ügyes, önálló férfiruha elárúsító kerestetik. Szombaton zárva. Ajánlatok fizetési igényekkel „Hermes” reklám- és hirdetési vállalat rt.-hoz Nagyszébenbe „Elárúsító 9380” jelige alatt kéretnek. 6734

Keresek gyermekeim mellé németül perfektül beszélő nevelőnőt, ki az elemi iskola IV-ik osztályára is előkészít. Belépés február 1-én. Levelek fizetési igények megjelölésével Násch Lipót Miresul-Mare, judetul Satu-Mare kéretnek. 6732

Eladók: 3 léerős elektromotor, új kerékpár, férfiföltönynek való finom sőtéték szövet teljes hozzávalóval. Cluj, Str. Pata 114. szám.

Olcso zsidó könyvek. Grotto Mór: Zsidó reneszansz (kötve 20 lei), Paneth: Utazásom a szentföldön (8 lei), S. Werner: A zsidók jövője (15 lei) S. Alejchem: A 13 Rubinsohn (20 lei), Kabbalisták és csodatevők (25 lei). A sorozat ára 62 lei és portó. Uj Kelet könyvosztálya. 6

Zsidó családnál fiatalember lakást és kosztot kaphat. Egyetem-u. 5.

Engros

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

lámpaáruk bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ,
Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Endetall

Mindenféle poharak, demyonok, palackok.

Arcod bőre hogyha
Nagyon zsiros,

KAISER BORAX

Jó hatása biztos.

1498

»GANZ«

FÉLE

VILAMOSÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÉS TÁRSA
CLUJ, STRADA REGINA MARIA 16. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ALTERNO
TELEFON 991

Villamos generatorok, dinamók, motorok és transzformatorokból, valamint váltóáramu árammérőórákból és szerelési anyagokból állandó nagy raktár. Bizományi raktár minden nagyobb városban. Költségtetéseket díjmentesen ad.

Ganz és Tarsa Danubius Rt. képvisellete
benzinmotorokra, szivógázmotorokra, centrifugális szivattyukra, téglagyári berendezésekre és vasúti kocsikra, valamint azok tartozékaira. Lloyd 1572

Lusztig és Nussbächer

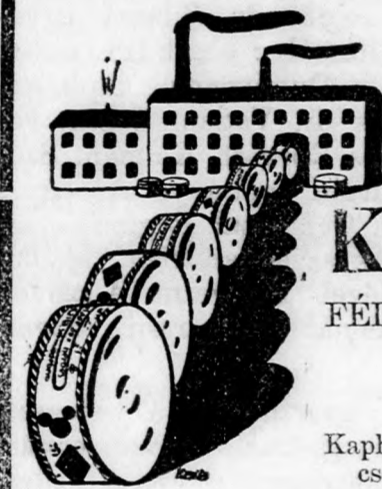
enkorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Prima

bácskai

kender

Kapható:
Havas Dezső
Timișoara

A LEGFINOMABB
CSEMEGE

KALLA-

FÉLE HALKONZERV

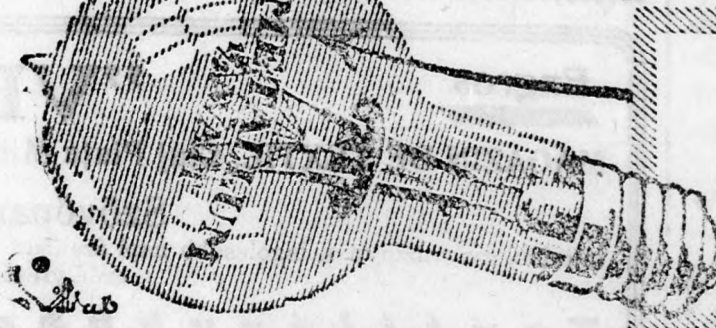
Kapható minden fűszer- és csemegekereskedésben

Sándor Agoston Utóda

c é g n é l b é k e b e l i n ő i é s f é r f i
bőrkeztük újra kaphatók

Férfidivatkülönlegességek! Férfi fehérneműeket
mérték után vállalunk

METALLUM

égő a legjobb!

Modern üvegesiszolda és tűkörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tűköröket és butor-
üvegeket minden méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

székess
rivatal

Cluj-Koloz
I. Pop, (B
Telefon:
/s Kiadóh
Ye. F. Sz.

A kézirato
szerkesztő
vendők. K
adur

Cluj-Koloz

A

Akil
Hyde-parl
tömeg hu
szédet vág
kormány
het új tár
sem fogja
arra fog t
ne zavarja
igen talál
ma talán
jes vélemé
mokráción
megszente
hogy Ang
a többi E
ideálisakn
lem tette
és ez term
szinte egy
Csakis ig
ban a par
át s a kise
helyen me
akkor az
kásság győ
próbálta e
sok eredm
kapitalista
volt rá oka
kaspárt gy
gol munká
burzsoázia
gadta Ram

Hetek
brit szigete
Baldwin ny
hogy pozic
rint — ma
dig, amíg a
helyénmara
bekövetkeze
többséggel
nak és így
nak nincsen
utódja, arra
binációk, t
nald kap m
e sorok me
talán már r
a brit királ
napjaiban p
programmal
kormányzás
matikus. Ma
az angol m
világ képét
a legkisebb
társadalmi é
kásság jól t
olyan szerve
az oroszorsz
a helyét, m
világ legjobb
Angliában.
hogy a mun
kos változta
életben. V
Svédországb
ez az illető
csékélyebb
Afelől tehát
donald nem
ujakkal tető
azzal, hogy
ségeket és i

Sokkal
elkészülve a
nak lényeges
programja v
nem tudni,
munkásvezér
zisával szem